

مطالعه و تحلیل شبکه های اجتماعی

سید مرتضی علوی

چکیده

موضوع جدیدی که امروزه به تازگی دنیای فناوری اطلاعات را تحت الشعاع قرار داده است شبکه های اجتماعی (Social Network) هستند که طیف وسیعی از افراد جامعه و ارگان ها و موسسات را تحت تاثیر خود قرار داده است و هر روزه حجم زیادی از اطلاعات در این فضا رد و بدل می شود این پدیده جدید اعتماد به اینترنت جاذبه ها و دافعه های گوناگون و فراوانی برای کاربران خود دارد که این امر جای پژوهشهای فراوانی را در ابعاد گوناگون باز میکند. یکی از موارد قابل توجه در این زمینه سن کاربران آن میباشد. در حال حاضر بیشتر کاربران اینترنت جوانان هستند. از این رو مقاله ای که تهیه شده در خصوص مطالعه و بررسی شبکه های اجتماعی و مزایا و تهدیدات آن میباشد که به تحلیل این رسانه ارتباطی پرداخته شده است و سعی شده که تمام این فضا را تحت پوشش قرار داده و بررسی و کاوش گردد.

کلمات کلیدی: شبکه های اجتماعی، فضای مجازی، پیام رسانی، اینترنت، وب

مقدمه

بی شک اینترنت پیشتاز انقلاب صنعتی جدید است. با ورود روزانه هزاران عضو جدید و حدود 200 میلیون نفر کاربر در سراسر دنیا، میتوان گفت اینترنت به صورت مخفیانه ای در حال شکل دادن یک انقلاب ارتباطی اجتماعی اقتصادی است شواهد نشان میدهد که هر روز بر تعداد کاربران اینترنت افزوده میشود. سهولت دسترسی، سادگی کار با آن، امکان استفاده از آن به صورت شبانه روزی، و گمنام ماندن کاربران از دلایل این

کنفرانس ملی فناوری های نوین در مهندسی برق و کامپیوتر

افزایش است بین سالهای 2000 تا 2006 تعداد کاربران اینترنتی ایران بیش از 31 درصد افزایش یافته است و در حال حاضر به بیش از 11.5 میلیون نفر رسیده است [1]. شبکه های اجتماعی به عنوان نسل جدید ارتباطات مجازی، طی سال های اخیر به شدت فراگیر شده است. نمیتوان کتمان کرد که بخش وسیعی از جامعه ایران بویژه جوانان در این شبکه ها عضو هستند و شاهد تاثیر گذاری بالای شبکه های اجتماعی در جامعه هستیم. آشنایی با آسیب ها و تهدیدات شبکه های اجتماعی اهمیت بسزایی پیدا میکند.

شبکه اجتماعی چیست؟

رسانه اجتماعی به هر نوع سایت یا رسانه تحت وب اطلاق می شود که دارای ویژگی اجتماعی بودن است و یا وب 2 را مورد استفاده قرار می دهد که بلاگ ها، شبکه های اجتماعی، سایت های خبری اجتماعی کامنت گذاری کاربران و تعامل آنان با اخبار و رویدادها و ویکی ها از مصادیق آن هستند [2]. مفهوم شبکه اجتماعی نخستین بار در سال 1940 در انسان شناسی توسط براون معرفی شد سپس در اواسط دهه 1950 این مفهوم توسط بات و بارنز مورد استفاده قرار گرفت [3]. ساختاری اجتماعی است که از گره هایی (عموماً فردی یا سازمانی) تشکیل شده است که توسط یک یا چند نوع خاص از وابستگی مانند ایده ها و تبادلات مالی، دوستان، خویشاوندان، لینک های وب، و سرایت بیماری ها (اپیدمولوژی) به هم وصل هستند. تحلیل شبکه های اجتماعی روابط اجتماعی را با اصطلاحات رأس و یال می نگرند. به بیان دیگر، در ساده ترین شکل، یک شبکه اجتماعی نگاشتی از تمام یال های مربوط، میان رأس های مورد مطالعه است. رأس ها بازیگران فردی درون شبکه ها و یال ها روابط میان این بازیگران هستند. انواع زیادی از یال ها می تواند میان رأس ها وجود داشته باشد. نتایج تحقیقات مختلف بیانگر آن است که می توان از ظرفیت شبکه های اجتماعی در بسیاری از سطوح فردی و اجتماعی به منظور شناسایی مسائل و تعیین راه حل آنها، برقراری روابط اجتماعی، اداره امور تشکیلاتی، سیاست گذاری عمومی و رهنمون سازی افراد در مسیر دستیابی به اهداف استفاده نمود. [4]

دسته بندی شبکه های اجتماعی:

الف) شبکه های اجتماعی مجازی: شبکه های اجتماعی مجازی یا شبکه اجتماعی اینترنتی، سایت یا مجموعه سایت هایی است که به کاربران این امکان را میدهد علاقه مندی ها، افکار و فعالیت های خود را با دیگران بطور متقابل به اشتراک بگذارند در سال های اخیر شبکه های اجتماعی به سرعت گسترش یافته اند

کنفرانس ملی فناوری های نوین در مهندسی برق و کامپیوتر

۲۷ دی ۱۳۹۶

و در مدت زمان کوتاه به سرعت رشد کرده اند در واقع شبکه های اجتماعی مجازی ترکیبی از ابزار های سخت افزاری و نرم افزاری هستند که اجازه تبادل آسان، گسترده، ارزان و مطمئن اطلاعات را به افراد میدهند بطور خاص، اینگونه شبکه های اجتماعی امکان دسترسی به اطلاعات خاص مرتبط با حوزه های کوناگون را فراهم میکنند در شبکه های اجتماعی مجازی، اشخاص میتوانند اطلاعاتی را ارائه کرده (باگذاردن پست روی بلاگ ها و دیگر شبکه های اجتماعی) یا اطلاعاتی را بدست آورند (جستجو در اینترنت یا دیگر شبکه های اجتماعی). به عبارت دیگر، شبکه های اجتماعی مجازی <<شبکه های ارتباطات و الگو های تماسی هستند که بواسطه جریانات پیام ها، در میان ارتباط گران در زمان و مکان ایجاد میشوند >> ; لذا شبکه ها جریانات را پردازش میکنند. جریانات، اطلاعات جاری میان گروه ها هستند که از طریق کانال های ارتباطی میان گروه ها منتقل میشوند .

ب) شبکه های اجتماعی غیر مجازی: شبکه های اجتماعی غیر مجازی در واقع شبکه هایی هستند که توسط مجموعه ای از افراد و گروه های به هم پیوسته در محیط اجتماعی عمل میکنند عناصر تشکیل دهنده آن فرد یا سازمان است که توسط یک یا چند نوع خاص از وابستگی مانند: ایده ها و تبادلات مالی، دوستی ها، خویشاوندی، تجارت، رشته تحصیلی، کشور محل زندگی به هم متصل اند و اغلب ساختار های پیچیده ای دارند. در شبکه های اجتماعی، روابط اجتماعی با اصطلاحات راس و یال مورد بررسی قرار میگردد که راس ها، بازیگران فردی درون شبکه ها و یال ها، روابط میان این بازیگران هستند یال به شکل های مختلفی میتوانند بین راس ها قرار گیرند [5]

امنیت و حریم خصوصی : بیش از 78% از کاربران شبکه های اجتماعی را کاربران تحصیل کرده تشکیل میدهند بر این اساس این مساله بیانگر میزان محبوبیت و جایگاه ویژه شبکه ها و این نوع ارتباطات در بین اقشار تحصیل کرده جامعه با وجود فیلتر بودن این شبکه هاست گرایش به شبکه های اجتماعی و برنامه های پیام رسان در سراسر دنیا رو به رشد است [6] به طوری که هر روز تعداد کاربران شبکه های اجتماعی بیشتر می شود و شبکه های ارسال پیام بیش از پیش جای خود را در بین اپلیکیشن های تلفن های هوشمند باز می کنند. گرایش به عضویت در شبکه ها بویژه در قشر تحصیل کرده نشان میدهد تکرار و تاکید بر پیام های هشداردهنده و تهدید کننده در طولانی مدت از تاثیر پیام ها کاسته میشود بنابراین برنامه ریزان و سیاست گذاران میبایست با تجدیدنظر در تاکید ها و پیام ها و تغییر در سیاست های تحریمی در اثرگذاری پیام ها موثر باشند. زندگی در عصر ارتباطات و حضور همه جانبه در فضای مجازی با اتصال سریع به شبکه های اجتماعی موجب شده تا برخی افراد فرصت طلب با سوءاستفاده از این بستر و ناآشنایی برخی کاربران، این فرصت را تبدیل به تهدید بزرگ نمایند. طبق گفته سازنده های این نرم افزارها، خود به تمام اطلاعات افراد از

کنفرانس ملی فناوری های نوین در مهندسی برق و کامپیوتر

۲۷ دی ۱۳۹۶

جمله آدرس ایمیل، تماس های کاربران (در محیط نرم افزار) و ... دسترسی دارند که این امر موجب کم رنگ شدن مفهومی به نام حریم خصوصی در فضای مجازی شده است. باید بدانید که وقتی این برنامه ها را در تلفن خود نصب و اجرا می کنیم اطلاعات شما روی یک سرور ذخیره نمی شود و برخی شرکت های اینترنتی و شبکه های اجتماعی بزرگ مجبورند برای ارائه خدمات بهتر، اطلاعات شما را در چند سرور نگهداری کنند. فرض کنید زمانی که با شخصی از طریق یک برنامه پیام رسان صحبت می کنید، ممکن است شخص سومی از محتوای آن با خبر شود، درست مانند این که آلبوم عکس های شخصی و خانوادگی شما جایی افتاده است مسلماً خطر این که شخص سومی آن را بردارد و عکس های آن را به دست آورد در بالاترین حد می باشد. پس هر چه اطلاعات ما بیشتر در جهان منتشر شود، میزان آسیب پذیری آنها افزایش می یابد. همین مسئله موجب شده کارشناسان امنیتی هشدار دهند که هنگام انتشار اطلاعات شخصی در شبکه های اجتماعی دقت بیشتری خرج دهید و توجه بیشتر داشته باشید. تمامی این نقایص این نکته را به وضوح نشان می دهد که برنامه های پیام رسان اینترنتی آن قدرها که شما فکرش را می کنید امن نیستند. به علاوه هرگونه اطلاعاتی هر قدر بی اهمیت و زودگذر نیز به نظر برسد، برای همیشه در شبکه اینترنت ذخیره خواهد شد و حذف نمی شوند و می توانند مورد استفاده آژانس های اطلاعاتی کشورهای بیگانه و یا هکرها قرار گیرند از اینرو استفاده از شبکه های اجتماعی ایرانی و وطنی باید مورد استفاده قرار گیرد که امکانات و قابلیت های همتراز با برنامه های خارجی را دارا هستند و نکته مهم تر با توجه به اینکه سرور های این برنامه ها در ایران هستند تهدیدات امنیتی بسیار کمتری را نیز دارا میباشند و در صورت بروز مشکل رسیدگی و حل این مسائل آسانتر از پیام رسان های خارجی میباشد پیام رسان سروش نام پیام رسان جدید و بسیار عالی برای گوشی های اندروید می باشد که می تواند یک جایگزین ایرانی، قدرتمند و البته با سرعت بسیار بالا برای پیام رسان های فعالی نظیر تلگرام باشد، پیام رسان سروش قابلیت ایجاد کانال همانند تلگرام را داشته و بر خلاف تلگرام قابلیت ایجاد کانال های دو طرفه نیز مهیا می باشد که با این قابلیت توانایی شریک کردن کاربران کانال در ارسال مطالب نیز وجود دارد، قابلیت ایجاد مسابقات و نظرسنجی ها از دیگر امکانات پیام رسان ایرانی سروش می باشد.

مزایا و معایب شبکه های اجتماعی: - مزایای شبکه های اجتماعی ارتباط نزدیک و روزانه با اعضای خانواده، دوستان و اطرافیان مهمترین دلیلی است که باعث می شود مردم جهان در شبکه های اجتماعی حضور یابند. سال 2014 میلادی دوره ای بود که طی آن بخش اعظیم زندگی ها دیجیتالی شد و به گفته محققان بزرگترین تحول مجازی تاریخ صورت گرفت. در این سال مهمترین گام برای ورود شبکه های اجتماعی به زندگی روزمره برداشته شد تا این عرصه علاوه بر ابزاری برای برقراری ارتباطات روزانه، دیگر

کنفرانس ملی فناوری های نوین در مهندسی برق و کامپیوتر

۲۷ دی ۱۳۹۶

نیازهای زندگی روزمره را هم پاسخ دهد. مرکز Wear Social برای مشخص شدن میزان گستردگی شبکه های اجتماعی در سراسر جهان، ژانویه 2015 مطالعه جامعی انجام داد و در پایان مشخص شد تا آن زمان 7.2 میلیارد نفر روی کره خاکی ساکن بودند. 3.0 میلیارد نفر از آنها به صورت دائم از مزایای اینترنت بهره می بردند، 2.07 میلیارد حساب کاربری فعال در شبکه های اجتماعی مختلف مورد استفاده قرار می گرفته است، 3.6 میلیون کاربر جهانی از دستگاه موبایلی استفاده می کرده اند و از میان تمام مشترکان شبکه های اجتماعی 1.6 میلیارد نفر با دستگاه های موبایلی از مزایای آنها بهره می بردند. این مرکز تحقیقاتی توضیح داد یک سوم جمعیت جهان معادل 29 درصد به صورت دائم خدمات شبکه های اجتماعی را مورد استفاده قرار می دهند اما چه دلیلی وجود دارد که این تعداد جمعیت را وارد این فضا کرده است؟ ارتباط نزدیک و روزانه با اعضای خانواده، دوستان و اطرافیان مهمترین دلیلی است که باعث می شود مردم جهان در شبکه های اجتماعی حضور یابند. این دلیلی است که مرکز Global WebIndex براساس آخرین مطالعه جهانی خود توضیح داده و می گوید از میان دو میلیارد مشترکی که به صورت مستمر وارد شبکه های اجتماعی می شوند، 55 درصد دلیل اصلی خود را برقراری ارتباط با دوستان و اطرافیان اعلام کرده اند و بر این باورند که شبکه های اجتماعی نسبت به دیگر روش های ارتباطی مطمئن تر و سریع تر هستند و از این طریق می توانند تمام نیازهای ارتباط خود برای حضور مجازی در کنار اعضای خانواده یا نزدیکان را پاسخ گویند. اما به هر حال باید توجه داشت که این فضای چند سال گذشته تخصصی تر شده است و به جز برقراری ارتباط نزدیک میان افراد، کاربردهای دیگری را هم در اختیار گرفته است. به همین خاطر در بررسی اخیر 44 درصد کاربران جهان اعلام کردند به روز بودن، دریافت آخرین اخبار، قرار گرفتن در جریان اتفاقات روز و داشتن سرگرمی در اوقات فراغت مهمترین دلیلی است که آنها را به شبکه های اجتماعی می کشاند. مرکز تحقیقاتی GWI می گوید که این دلایل برای حضور مستمر در شبکه های اجتماعی یک اصل کلی را نمایان می کند. با تحلیل این دلایل به عنوان مهمترین اولویت کاربران جهانی برای حضور در شبکه های اجتماعی می توان دریافت که این افراد فرم های ایستا در شبکه های اجتماعی را به قابلیت های پویایی آن ترجیح می دهند و وابستگی بیشتری به این بخش از خدمات اجتماعی در فضای مجازی دارند. این مطالعه با بررسی موردی روی کاربران ایستا در فیس بوک دریافت که بسیاری از مشترکان شبکه های اجتماعی به این فضا به عنوان منبع اصلی برای دریافت محتوا نگاه می کنند و آن را یک پلتفرم جامع و فعال نمی دانند. همین مسئله موجب شده تا 27 درصد از کاربران اینترنتی جهان اعلام کنند که از شبکه های اجتماعی برای به اشتراک گذاشتن جزییات زندگی خود استفاده می کنند و این فضا را بستر مناسبی می دانند تا به کمک آن اتفاقات روزمره

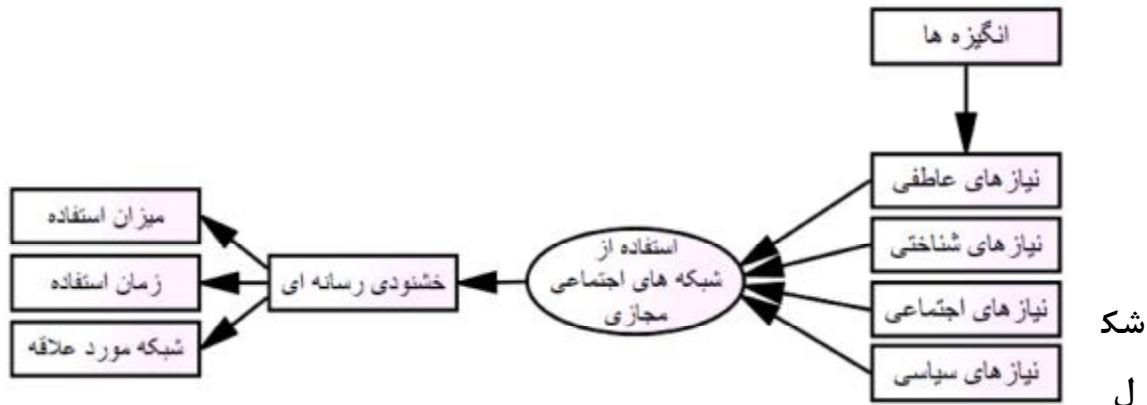
کنفرانس ملی فناوری های نوین در مهندسی برق و کامپیوتر

۲۷ دی ۱۳۹۶

خود را به گوش اطرافیان برسانند. این افراد معتقدند حتی در دنیای واقعی هم نمی توان با این کیفیت جزئیات زندگی عادی را با بقیه در میان گذاشت و همراه با تصویر، توضیح کامل یا ویدیو به اطرافیان و دوستان اعلام کرد که در طول روز چه اتفاقاتی افتاده است. البته باید گفت این دلیل در مقابل کاربرانی که شبکه اجتماعی را فضایی برای ابراز ایده ها و نظریات خود مناسب می دانند اهمیت کمتری دارد و در گروه مقابل افراد سعی می کنند با انتشار عکس و ویدیو، تصورات ذهنی، ایده و تخیلات خود را به اطلاع دیگران برسانند. بدیهی است این اتفاقات موجب می شود کاربران با شبکه اجتماعی احساس راحتی بیشتری داشته باشند و هر آنچه در ذهن خود دارند را روی این پلتفرم ارائه دهند و به جز اتفاقات شخصی و روزانه، مطالب مهمتری هم از جانب آنها مطرح شود.

به هر حال 10 دلیلی که موجب شده کاربران اینترنتی جهان در شبکه های اجتماعی حضور یابند و به صورت مستمر انواع مختلف آن را مورد استفاده قرار دهند، به ترتیب زیر اعلام شده است:

- 1- ارتباط نزدیک با خانواده و اطرافیان - 55 درصد ؛
- 2- به روز بودن، دریافت آخرین اخبار و در جریان قرار گرفتن اتفاقات روز دنیا - 44 درصد ؛
- 3- پر کردن اوقات فراغت - 41 درصد
- 4- پیدا کردن محتوای سرگرم کننده از جمله نوشته ها و تصاویر ویدیویی - 39 درصد
- 5- به اشتراک گذاشتن عکس ها و ویدیوها با دیگران - 38 درصد
- 6- اشتراک در شبکه های اجتماعی به دلیل حضور بسیاری از دوستان و اطرافیان - 36 درصد
- 7- در اختیار داشتن شبکه گسترده و جامع با دیگران - 33 درصد
- 8- ملاقات با افراد جدید - 32 درصد
- 9- به اشتراک گذاشتن جزئیاتی که در طول روز و زندگی عادی اتفاق می افتد - 27 درصد [8]

شکل
ل

شماره 1: انگیزه های استفاده از شبکه های مجازی [7]

- معایب شبکه های اجتماعی : بازاریابی در شبکه های اجتماعی اتفاق جدیدی است که طی چند سال اخیر به اوج خود رسیده و به دلیل اصلی حضور مراکز تبلیغاتی در این فضاها تبدیل شده است. مرکز Main Sights می گوید نگاه 93 درصد مراکز بازاریابی جهانی برای حضور در شبکه های اجتماعی مثبت است و سرمایه گذاری روی آن را کاملاً موفق می دانند اما به جز مراکز مذکور، کاربران عمومی هم به صورت گسترده در شبکه های اجتماعی حضور می یابند و از کودکان گرفته تا کهنسالان خدمات آن را مورد استفاده قرار می دهند. بررسی ها نشان داده است کودکان با میانگین سنی 10 سال در فیس بوک، توییتر، اینستاگرام و پینترست حضور می یابند و البته تمام دوستان آنها را افراد هم سن و سال تشکیل نمی دهند شما به عنوان کاربر عادی اطلاعات شخصی و عمومی را که در اختیار دارید روی پلتفرمی به اشتراک می گذارید که هیچ دخل و تصرفی در فرآیند مدیریت آن ندارید و این پلتفرم به هر سمت که بخواهد، می تواند تفکر و رفتار شما را سوق دهد. باید به این مسئله توجه کرد هر آنچه که در شبکه های اجتماعی انجام می دهیم برای ما نیست و به عبارت دیگر، رد پای مجازی که از خود در این فضا به جا می داریم، در تصاحب شرکت های بزرگی است که مدیریت این فضا را در اختیار دارند. البته این یک تهدید سایبری یا مشکل امنیتی نیست که ما را نگران

کنفرانس ملی فناوری های نوین در مهندسی برق و کامپیوتر

۲۷ دی ۱۳۹۶

کند اما واقعیتی است که باید آن را پذیرفت. این واقعیت که حضور در شبکه های اجتماعی می تواند معایبی را به همراه داشته باشد و کنترل داده های شخصی ما را در اختیار مدیران شبکه های مجازی بگذارد، از چشم شرکت های تجاری و برخی مراکز بازاریابی هم پوشیده نبوده است. اپل که این روزها یک برند جهانی با ارزش چند صد میلیارد دلاری محسوب می شود، هیچ صفحه رسمی روی توئیتر ندارد و صفحه اختصاصی آن در فیس بوک که 12 میلیون هوادار را در خود جا داده است، به ندرت و با احتیاط فراوان مطالبی را منتشر می کند. اینکه چرا اپل و برخی دیگر از شرکت های بزرگ روی شبکه های اجتماعی فعال نیستند، دلیل قانع کننده ای دارد تا ما را نیز برای حضور در چنین فضاهایی آگاه کند.

به هر حال، 10 دلیلی که به واسطه آنها می توان شبکه های اجتماعی را کنار گذاشت و تفکر بیشتری برای حضور نداشتن در این فضاهای رسانه ای مجازی انجام داد، به قرار زیر اعلام شده است:

- 1- عدم تمایل پیدا شدن با یک جستجو ساده اینترنتی.
- 2- ترجیح میدهند ارتباطات را به صورت حضوری مدیریت کنند.
- 3- برای حریم شخصی خود ارزش زیادی قائل هستند
- 4- از این مسئله واهمه دارند که اطرافیان نظرات مخالف خود را به صورت عمومی در مورد آنها اعلام کنند.
- 5- حضور در این فضا وقت و هزینه را هدر می دهند.
- 6- این فضا مانند دیگر فناوری های جدید مدتی بعد از کار می افتد و چیزهای جدیدتر جای آن را می گیرد.
- 7- ترجیح می دهند فضاهای ساده تر را برای معرفی خود استفاده کنند و از پیچیدگی های فیس بوک، توئیتر و ... دوری می کنند.
- 8- افراد یک انسان واقعی هستند و حضور در یک فضای مجازی نمی تواند همه جوانب آنها را معرفی کند.
- 9- شبکه های اجتماعی از افرادی پر شده است که از زمان خود به درستی استفاده نمی کنند و هدف اصلی آنها سرگرمی است.
- 10- اگر در شبکه های اجتماعی عضو شوید، خود را در معرض حملات هرزنامه ها و ناامنی های سایبری قرار می دهید.

هدف از اعلام دلایل مذکور این نیست که شما از حضور در شبکه های اجتماعی منصرف شوید اما همانطور که کارشناسان تاکید می کنند، بهتر است پیش از حضور فعال در این فضای تخصصی، اطلاعات و آگاهی

کامل پیرامون آن داشته باشید و به عبارت دیگر با چشمان باز از ابزار مختلف اجتماعی مجازی بهره ببرید.

[8]

نتیجه گیری: شبکه های اجتماعی در این چند سال اخیر بسیار مورد توجه افراد مختلف از طیف های گوناگون جامعه و با هر نوع سطح تحصیلات و علایق مورد استفاده روزمره قرار گرفته و هر روزه حجم بسیار بالایی از اطلاعات و ترافیک مصرفی را به خود اختصاص داده است و روزانه اطلاعات بسیاری از قبیل ویدئو، تصاویر، صوت و متن در این فضا بین کاربران رد و بدل میشود و این نوع رسانه جزء لاینفک زندگی امروزه افراد قرار گرفته است به طوری که چندین ساعت از فعالیت روزانه خود را به این فضا اختصاص داده اند. میتوان گفت شبکه های اجتماعی بنوعی جایگزین پیام کوتاه و فکس شده است و براحتی میتوان با کمترین هزینه و صرف وقت به هر نقطه از جهان اطلاعاتی را ارسال و دریافت نمود و با یک کلیک انبوهی از اطلاعات را در زمینه موضوعات مختلف بدست آورد در این میان شبکه های اجتماعی دارای مزایا و معایب نیز میباشند که مزیت آن سهولت در ارتباطات و استفاده، پایین بودن هزینه و در دسترس بودن آن محسوب میگردد و روزانه بر تعداد کاربران این نوع کانال ارتباطی افزوده میشود و دارای معایبی همچون هک شدن، حریم خصوصی و امنیت آن میتوان اشاره کرد که با رعایت نکاتی در مورد استفاده از آن میتوان این مخاطرات را کاهش و مدیریت نمود با ورود شبکه های اجتماعی وارد نسل جدید ارتباطات شده و میبایست متناسب با آن با افزایش آگاهی افراد از این نوع تکنولوژی بخوبی استفاده و مورد بهره برداری قرار گیرد در پایان باید به این نکته توجه شود که فرهنگ سازی بین افراد جامعه و ترغیب کاربران به استفاده از نرم افزار های ایرانی و وطنی در پیمودن این مسیر محقق میشود.

منابع:

- 1- مرادی شهاب، رجب پور مجتبی، کیان ارثی فرحناز، حاجلو نادر، رادبخش ناهید، انگیزیه های استفاده از شبکه های مجازی اجتماعی، 1393
- 2- امیری نجات، حبیب زاده اصحاب، تحلیل وضعیت شبکه های اجتماعی مجازی بر اساس مدل SWOT، 1394
- 3- پوری احسان، عقیلی سیدوحید، تاثیر شبکه های اجتماعی مجازی بر ارتباطات بین فردی کاربران، 1390
- 4- دانشنامه آزاد ویکی پدیا
- 5- محمودی علیرضا، محمودی مجتبی، ترکشوند پروین، شبکه های اجتماعی ابعاد و مفاهیم، 1396، انتشارات ساکو

کنفرانس ملی فناوری های نوین در مهندسی برق و کامپیوتر

۲۷ دی ۱۳۹۶

-
- 6- میرزائی خلیل، صدیقی بهرنگ، صفری قهرودی فاطمه، بررسی ویژگی های ارتباطی شبکه های اجتماعی اینترنتی و تاثیر آنها بر روابط اجتماعی کاربران، 1392
 - 7- رسول زاده اقدم صمد، عدلی پور صمد، زینی وند یوسف، نگرش کاربران جوان ایرانی به شبکه های اجتماعی مجازی ، 1391
 - 8- پلیس فتا جمهوری اسلامی ایران cyberpolice.ir

Archive of SID